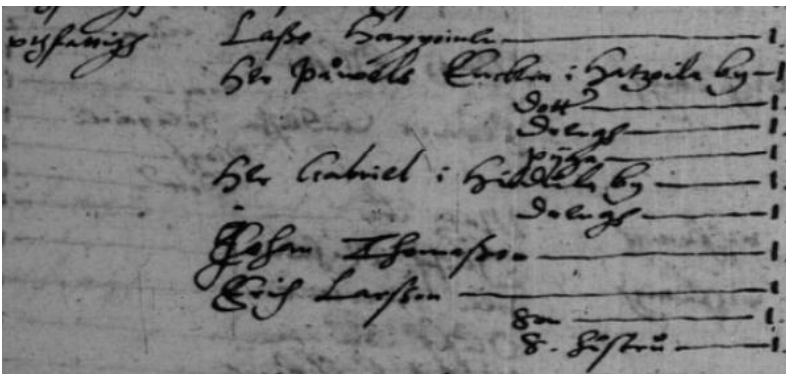

Pärtyyli Eerikinpoika – Leppävirran Kauhasten kantaisä

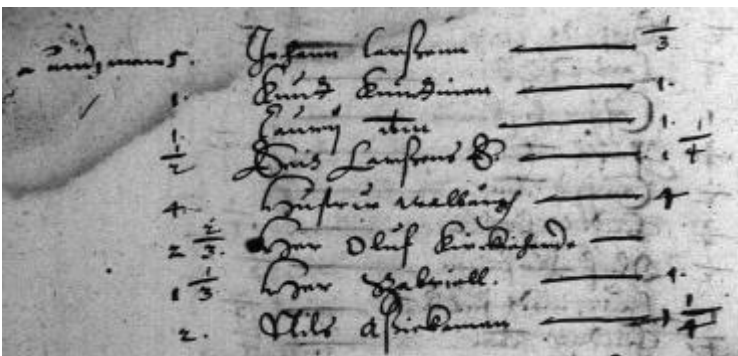
Kuopion ensimmäisten kirkkoherrojen jälkeläistä, **Erkki Laurinpoikaa**, pidetään Leppävirran Kauhasten kantaisänä. Bergholmin sukukirja ei häntä tunne, eikä Erkkiä mainita Kuopion varhaisimman kastekirjan lehdille raapustettu sukupuukaan. Tuohon tunnettuun kuvaan on merkitty vain pappismiehiä, nimismies ja vouti – eikä nimeltä mainittuna suvun maallistuneempia jäseniä.

Erkki Laurinpojan historia on, kuten suvun alkuvaiheidenkin, varsin hatarien johtolankojen yhteenliittämistä. Tiedetään että hän asui Kuopion seudulla. Erich Larsson mainitaan esimerkiksi Älvsborgin (tanskalaisten valloittama linna Ruotsi-Suomessa, joka lunastettiin takaisin keräämällä veroa - kahteen kertaan) lunnaiden tarkastusluettelossa 14.3.1614:

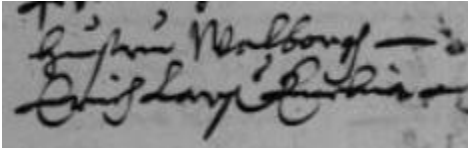

Kuvassa kylänköyhä Lasse Happonen, sitten herra **Paavalin** (Paavo Laurinpoika, kappalainen ja kirkkoherra) leski ja tytär, herra Gabriel (Lackmannus, Kuopion kirkkoherra), Johan Thomasson ja **Eerik Laurinpoika**, jolle on merkitty poika ja tälle vaimo. Paikkalan käyttämä nimi Erkki on tässä suomennettu Eerikiksi.

Jos Eerikillä on ollut aviossa oleva poika jo 1614, hänen syntymänsä ajoittuu vuosille 1590 – 1595, jolloin Eerikin itsensä voi arvella syntyneen 1560-luvun vaiheilla. Eerikinkaksi nimeltä tunnettua poikaa **Juhana** ja **Pärtyyli** (Paikkalan kirjassa Juho ja Perttu) ovat tuskin syntyneet 20 - 30 vuotta myöhemmin. Eerik lienee itse kuollut kohta 1. tarkastuksen jälkeen, koska vuosien 1618 - 19 maakirjassa Kuopiossa mainitaan hänen puolisonsa (Erich Larssons H.).

Älvsborgin toisten lunnaiden tarkastusluettelossa 1621 on myös maininta Eerik Laurinpojan leskestä (enckia):

Leppävirran Kauhaset kasvoivat siis näistä mahdollisesti kolmen pojan jälkeläisistä. Vanhimman pojan kohtalosta ei tiedetä mitään. **Juhana Eerikinpoika** mainitaan henkikirjoissa ensimmäisen kerran 1647 aviossa olevana ja hänen perillisistään syntyi sukututkija Jens Nilssonin mukaan Strömman/Ström-nimeä kantanut sukuhaara Leppäsaloon. **Pärtyli Eerikinpoika** mainitaan Leppävirran kylällä henkikirjoissa 1646 – 1648, ja sen jälkeen Juhanan veljenä ilman nimeä.

Taulu 205 - 200

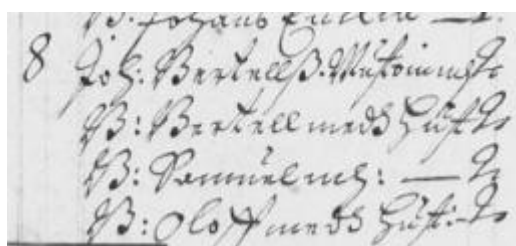
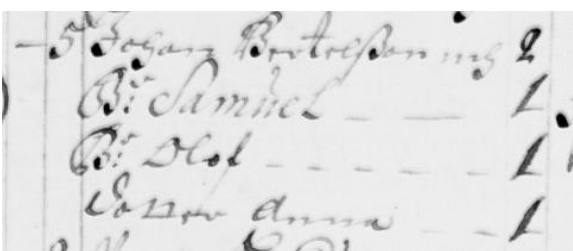
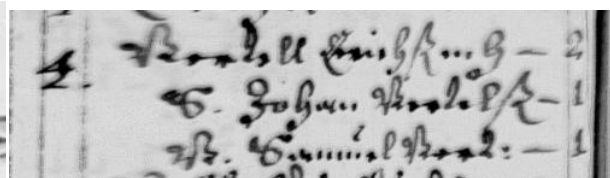
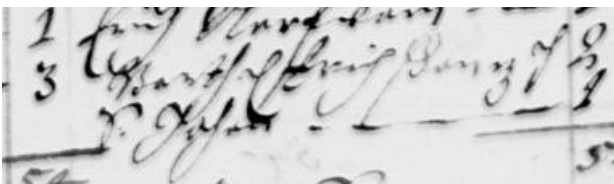
Perttu Erkin poika Kauhanen, s. ennen vuotta 1630.

Lapsia:

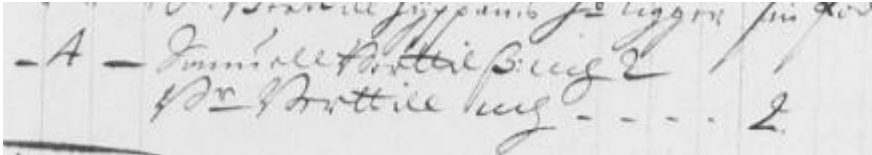
1. **Perttu** n. 1654. Taulu 210.
2. **Juho** n. 1654. Taulu 220.
3. **Olli**. Taulu 1000.
4. **N**. Taulu 1500.

Paikkala esittelee Pärtylin jälkeläiset ilman tarkempaa pohdintaa syntymävuosista. Taulussa 205 esiintyy tuntematon poika N, jolla on poika Perttu ja hänellä poika Olli. Perttujen, Ollien ja Juhojen katras jatkuu sekavana vyyhtenä. Ilmeisesti sukujuontojen pohjana on ollut sovittaa isät ja pojat toisiinsa patronymien avulla, ja puuttuvat linkit on korvattu tuntemattomilla henkilöillä. Osa lapsista on ajautunut vääriin tauluihin, jotkut ovat kahdessa taulussa.

Pärtyli Eerikinpojan jälkeläisiä on mahdollista jäljittää henkikirjojen avulla. Pärtyli ja vanhin poika **Juhana** mainitaan Saamaisilla 1673. Paikkalalle tuntematon lapsi **Samuel** ilmestyy kuvaan 1675, **Olavi** 1680 ja **Pärtyli** 1693 (kuvat alla). Henkikirjoissakin on epätasällisyyksiä. Kuvassa 2 Samuelin kohdalla on "B.", joka voisi tarkoittaa lasta (barn) tai veljeä (bror), hänet voisi tulkita Juhanan pojaksi, veljeksi tai jopa sedäksi. Kuvassa 3 esiintyy "dotter Anna", joka lienee veljesten sisar eikä Juhanan tytär. Kuvassa 4 Juhana Pärtylinpojan sukunimenä on yhtäkkiä Mustonen. Onko veljessarja sittenkin kokonaan toista sukujuurta eikä Kauhasia lainkaan?

Henkilöiden keskinäisiä suhteita ei voi päätellä tutkimalla henkikirjoja sieltä täältä otettujen näytteiden perusteella. Merkintöjä täytyy seurata vuosi vuodelta – kokonaisuus muodostaa jatkumon, jonka rajakohdissa asuinpaikka usein muuttuu. Edellä esitettyyn kysymykseen löytyy vastaus. Veljekset asuvat Saamaisilla 1696, mutta seuraavana vuonna sinne on merkitty vain Juhanan puoliso. Samuel ja Bertil löytyvät kuitenkin Mustinmäeltä, missä asui Mustosia. Kenties siellä vietti lyhyen tovin Juhanakin ja palattuaan Saamaisille hänelle merkittiin väärä sukunimi.

Nämä neljä veljestä hajaantuivat vuosisadan taitteessa eri puolille Leppävirtaa. Juhanan pojista syntyivät Saamaisten/Riihirannan, Osmajärven ja Kotalahden Kauhaset, josta irtautuivat myöhemmin Pielaveden ja Jäppilän haarat. Samuelin jälkeläiset siirtyivät Tuppurinmäkeen ja Petromäkeen. Olavin jälkeläisiä asui Tuppurinmäessä ja Leppämäessä ja myöhemmin sukuhaarasta irtautui Runnin haara, joka hajosi Kiuruveden ja Iisalmen/Vieremän tienoille. Pärttyli Pärttylinpojan asuinpaikkana oli Konnuslahti, missä hän toimi kappalaisen puustellin lampuotina, työtä jatkoi poikansa Eerik.

Asuinpaikat ovat pysyneet yllättävän pitkään samoina, mikä helpottaa perheiden seuraamista. Sama seikka tuottaa faktantarkistajalle monenlaista päänsärkyä. Renkipojaksi on lähdetty useimmiten sukulaistaloihin, jolloin henkilö on kirjautunut väärän perheen lapseksi. Puolison kuoltua on haettu uusi toiselta kylältä, jolloin kahdessa taulussa onkin sama henkilö eri puolison kanssa. Aikuisiksi ehtineet lapset ovat saattaneet jäädä syntymäkotiansa, jolloin heidät on kirjattu väärin perheisiin. Kylien nimet ovat muuttuneet, vaikka asuinpaikka on säilynyt samana.

Tämän tyyppisiä virheitä on lukuisa joukko jopa 1800-luvun puolelta, mistä kirkonkirjoja on jo kattavasti saatavilla. Korjaustyö on hidasta, eikä virheiltä siinäkään voi välttyä.

Alla lyhyesti Leppävuiran Kauhasten sukuhaarojen alkuhenkilöitä, nuolien taulut löytyvät kauempaa.

